

מדברי המגידיים

כי תצא

"שש אנוכי על אמרתך כמוצא שלל רב"

שנה חמישית // עלון מספר - 237 // ח' אלול תש"פ

נאה דורש

הרה"ג רבי בן ציון הכהן קוק שליט"א

אמר להם: שבתם מהמלחמה הקטנה עטורי ניצחון ושלל רב, אך הכינו עצמכם למלחמה הגדולה, היא מלחמת היצר הרע.

"כי תצא למלחמה על אויביך ונתנו ה' אלוקיך בידך" (כא, י)

האויב הגדול אשר מולו אנו מצווים לצאת למלחמה הוא היצר הרע, כדברי האור החיים הקדוש (כ, א) כי כוונת הכתוב "למלחמה הגדולה והידועה שאין גדולה הימנה" המוטלת כחובה על האדם להילחם בה בכל עת והיא המלחמה הקשה והגדולה שבכולן.

וכפי שסיפר חובת הלבבות (יחוד המעשה) כי חכם גדול פגש בפלוגת חיילים השבים משדה הקרב עטורי ניצחון, ואמר להם: שבתם מהמלחמה הקטנה עטורי ניצחון ושלל רב, אך הכינו עצמכם למלחמה הגדולה, היא מלחמת היצר הרע.

שהרי הוא נלחם באדם מדי יום ביומו בכל עת ובכל שעה על כל דבר ועניין, ובשונה מכל מלחמה שעם סיומה לא ישוב האויב המנוצח לקום כנגדך, בוודאי לא לאחר תקופה קצרה קודם שיתאושש, אך במלחמת היצר שב היצר מיד מלא עוז וגבורה בין אם ניצח או שהוכרע ונוצח, ואינו מרפה מניסיונותיו נגד האדם בין במעשים גדולים ובין בקטנים, בין בהנהגות ובין במידות - תמיד הוא נעמד להילחם נגדך. הוא הגיבור הגדול כאומרם (אבות ד, א) "איזהו גיבור, הכובש את יצרו".

כאמור, "כי תצא למלחמה על אויביך" - הוא היצר הרע האויב הגדול המנסה לעקור אותך מהעולם הזה ומהעולם הבא. "ונתנו ה' אלוקיך בידך" - הקב"ה בעל הכוחות כולם יסייע בעדך לנצחו ולהכריעו. "לא תירא מהם" - אל תפחד מהיצר הבא מולך בטענות שונות ומשונות ומייעץ לך לא לקום השכם בבוקר שמא תהיה עייף במהלך היום, ואל תתאמץ מדי בלימוד כי לא טוב למוח האדם כביכול להתאמץ מדי ועוד כהנה וכהנה. וכדברי הטור (הו"ד במשנה ברורה א, א) "ואף אם ישיאנו יצרו בחורף לומר איך תעמוד בבוקר כי הקור גדול, או ישיאנו בקיץ לומר איך תעמוד ממיטתך ועדיין לא שבעת משנתך", לא תירא מהם - אל תפחד מטענות שונות ומשונות אלה, אדרבה אזור מותניים והתאמץ להתחזק בידיעה כי הקב"ה יסייע לך להתגבר ולנצח את היצר בכל תחומי המלחמה נגדו.

הרה"ג רבי בן ציון הכהן קוק שליט"א על מלחמת היצר.

הרה"ג רבי יעקב שיש שליט"א על מלחמת היצר.

הרה"ג רבי דוד דוד גולד שליט"א על חיים של תורה.

הרה"ג רבי חיים טרנובסקי שליט"א על מלחמת היצר.

המשגיח הרה"ג רבי חיים וואלקין שליט"א על עבודת האלול.

הרה"ג רבי ברוך רוזנבלום שליט"א על מלחמת היצר.

נא לא לקרוא את העלון בתפילה ובקריאת התורה

ניתן למצוא את העלון באתרי העלונים, דרשו, תורת יוסף, ואידישער ווינקל.

זמני כניסת שבת קודש

כניסת שבת קודש י-ם: 18:32

צאת שבת קודש י-ם: 19:46

כניסת שבת קודש בני ברק: 18:47

צאת שבת קודש בני ברק: 19:46

שבת שלום!

העלון מוקדש לרפואת: תמר בת שלומית, ברכה עלקא בת מחלה, דב בן לובה. **לעילוי נשמת:** סבתי- שרה בת אליהו, סבי- אריה ישראל בן נחמן זאב, גיל בן אוריאל, משה בכור בן רבי דוד, לוצ'ה בת הרש לייב, אסתר ברונשטיין בת חווה, הרב משה נתן נטע בן הרב יצחק אייזיק הלוי יונגרייז צ"ל, אבי- שי הלוי בן יצחק אהרון, אברהם בן רחל. **להצלחת:** שמואל בן נחמה. **לזיווג הגון:** חנה בלה בת חווה, מאיה בת לימור.

העלון השבוע מוקדש לעילוי נשמת: זאב יהודה בן חיים מאיר

מצורף מידי שבוע לעלון מוסף בדרכי האמונה והביטחון בראי התקופה

תעשה סיבוב ותתחיל לרוץ לכיוון השני. תרוץ ותרוץ אבל לכיוון השני, אתה תפגוש את אבא שלך בדרך. הסיבוב הזה הציל אותו מהכל.

ושם נעבדך

"כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו ה' אלהיך בידך ושבית שביו" (כא, ז)

הראשונים עומדים על דיוק מעניין מאוד. "כי תצא" - לשון יחיד, "על אויבך" - לשון רבים, "ונתנו ה' אלהיך בידך" - שוב לשון יחיד. אומרים הראשונים וביניהם הבעל הטורים, והאור החיים הקדוש מרחיב בזה, כתוב למלחמה עם פתח, שהורה רומזת פה על מלחמת היצר, למלחמה הגדולה שלך האדם עם היצר הרע.

לכן כתוב בספרים הקדושים שפרשת כי תצא תמיד נקראת בחודש אלול, שבעצם מכריזים מלחמה על היצר הרע. לכן כי תצא משתלב עם אלול. "כי תצא למלחמה" - הכוונה שאתה תצא, "על אויבך" - שיש אויבים רבים.

אומרים הכתב סופר והחפץ חיים, עוד לפני שאתה הולך בפועל, עצם זה שאתה הולך ומכריז מלחמה ולא מוותר זה כשלעצמו כבר יש הבטחה של הקב"ה "ונתנו ה' אלהיך בידך" עצם הקבלה, ההחלטה, הרצון להשתנות, זה שהשתנת בכלל, אתה לא מסכים להשלים עם המצב.

כדברי רבינו יונה המפורסם - "כאשר ישמע מוסר החכמים והמוכיחים יקשיב וישמע ויחזור בתשובה ויקבל על ליבו כל דברי התוכחות, שלא יגרע דבר מדבריהם, הנה האיש הזה ברגע קטן יצא מאפילה לאור גדול". ברגע קטן שאדם הכריז מלחמה הוא יצא מאפילה לאור גדול.

הגאון רבי נפתלי טרופ זצ"ל היה ממשיך את דברי רבינו יונה, לאבא שרץ אחרי הילד שלו, והילד רץ לתוך היער, והאבא רוצה לעקוף את הילד, והילד רץ ורץ, ופתאום הגיעה שעת הזדמדים והילד שומע את התנים ומתחיל לפחד, מתחיל לראות את הנצנצים בעיניים של החיות, והוא נבהל.

אומר רבי נפתלי טרופ, מה הייתה הגדרת ההצלחה של הילד? תעשה סיבוב ותתחיל לרוץ לכיוון השני. תרוץ ותרוץ אבל לכיוון השני, אתה תפגוש את אבא שלך בדרך. הסיבוב הזה הציל אותו מהכל. ברגע קטן שאדם מקבל את הקבלה.

כמו שאמרנו, "ממזרח ממערב הרחיק ממנו את פשעינו", לא כתוב הרחיק שמיים וארץ כתוב "ממזרח ממערב", כי שמיים וארץ זה מרחקים גיאוגרפים, זה מרחקים גדולים, מה שאין כן מזרח ומערב זה רק צדדים. הקב"ה אומר לו תרוץ עשרות קילומטרים, אתה צריך רק להכריז על מלחמה.

כי תצא למלחמה - אל תשלים עם המצב, תקבל קבלה, אתה כבר מסתובב משנה כיוון, אתה כבר ממזרח ממערב, עוד לא הגעת יש שם סיבוב ותגיע לכיוון הנכון.

המשגיח הרה"ג רבי דוד דוד גולד שליט"א

מאמר ב': אין חיים אלא תורה - כיצד מחשבים את אורך ימיו של האדם?

"ביום שראיתי את המשגיח לראשונה נולדתי מחדש והנה באתי למיר לפני כשנתיים וחצי..."

שתרגילנו בתורתך

המשך המאמר משבוע שעבר

וממילא כאשר באים לאמוד את אורך של האדם יש להתחשב רק בזמן שקרוי הוא "חי" ולא בזמנים שביטל מהתורה ומעבודת ה' שאז נחשב כמת [וכמו שכאשר שואלים על אורך ימיו של אדם אשר נפטר מן העולם כבר, אין מחשבים לו השנים מאז שנפטר, כמו"כ יש זמנים בתוך שנות חייו של האדם אשר נקרא ואינו נחשב לחי והם הזמנים שלא חי בהם חיים רוחניים] ואם כך יתכן שאדם שהוא בן שמונים אך חייו האמיתיים אינם מסתכמים ביותר מאשר חמש שנים...

בספר קונטרס האדם ביקר ע' י"ט מספר: אכן לא הייתה שום הגזמה בכך לומר שקליטת בני חו"ל במחיצת אדמו"ר (רבי ירוחם ממיר זצ"ל) הייתה מעין תחיית המתים ומעשה היה שבא תלמיד חדש מהמערב והוזמן בערב הראשון במיר על ידי מבני מדינתו ששהה כבר מספר שנים במיר בעל תואר אקדמאי. שאל המארח את אורחו הצעיר לכן כמה שנים אתה מעריך אותי? ענה לו האורח מה שענה. השיב לו המארח - "דע לך שאני עכשיו בין שנתיים וחצי וכמה ימים", ולתמהון אורחו הסביר לו - "ביום שראיתי את המשגיח לראשונה נולדתי מחדש והנה באתי למיר לפני כשנתיים וחצי..."

חיים של תורה

והימים שאנו עומדים בפתחם, ימי חודש אלול- מסייעים לכל אחד לבחור בטוב לחזור בתשובה, לפתוח דף חדש ולקבל בעז"ה תקציב חדש נפלא ביותר לקראת השנה שבפתח.

"כי תצא למלחמה על אויביך ונתנו ה' אלוקיך בידך ושבית שביו" (כ"א, י')

כותב האור החיים הקדוש, "הנה כל בנין העולם - וקיומו תלוי במעשה עם בני ישראל, אם יטיבו דרכיהם העולם קיים וישמחו השמים ותגל הארץ, גם ה' אלוקינו ישמח ויגל בנו, ויושר דרכם של ישראל תלוי בנצחון יצר הרע. ובא הכתוב להעיר האדם, כי ביציאתו מעולם העליון לבא לעולם הזה יהיה מוכן למלחמה, כי לא יחשוב שאין צריך תגבורת לנצחון זה, אלא אדרבה לזו יקרא מלחמה, על דרך אומרים (אבות פ"ד) 'איזהו גבור הכובש את יצרו', שאין גבורה גדולה מזו, ולזה אמר למלחמה בפת"ח תחת הלמ"ד:

ואומרו 'על אויביך' בא להעיר, כי לא מלחמה זו כגבור הלוחם ללכוד עיר וכשיקוץ במלחמה יפנה וילך לעצמו, אלא כאדם הלוחם עם אויבו שאם יתירשל יקום עליו והכהו, כמו כן אם יתירשל - האדם מלחום את האויב יקום עליו ויאבדהו מן העולם, ומבטיחו הכתוב שהגם שתקיף הוא היצר מכח האנושי, אף על פי כן יתנהו ה' בידו, ואומר 'ושבית שביו' דקדק לומר שביו ולא אותו, שאין בו ממש בעצמו והעדרו הוא המקווה, אלא שביו פירוש מה ששבה הוא מבחינת הטוב ממך ומכיוצא בך בפיתויו ובנצחונו, שכמה נשמות מעם בני ישראל שביות בידו".

הזכרנו בפרשת שופטים בשם השפת אמת, שמה שנקראים ימי אלול 'עת רצון', פירושו שאין זמן - שיש יותר עת רצון או פחות, אלא 'עת רצון' מתחיל באדם, וכשאדם יש בו נקודה של רצון פנימי זה מה שמייצר 'עת רצון'.

הרב פינקוס זצ"ל מבאר, שהיצר הרע לוקח בשביה כל מיני חלקים מהאדם. לפעמים אדם צריך למלא חוב רוחני תפילה, שיעור, קביעות - חברותא וכדו', ולעתים האדם עייף ותשוש והוא מגדיר את עצמו כ'אנוס' ופוטר את עצמו... ופתאום... הוא מוצא את עצמו עסוק בעיסוק אחר, ולפתע יש לו הרבה כח חשק ורצון! אז - מה קרה קודם? את כל הזריזות והעירנות - וההתלהבות, היצר הרע לקח מהחלק הטוב ושבה אותו לחלק הלא טוב. ועל זה צריך לפעול 'ושבית שביו' דהיינו, לקחת מהיצר בחזרה - את כל החלקים האלה שהוא גנב מאתנו!

אלול

המשגיח של ישיבת עטרת ישראל רבי חיים וואלקין שליט"א ביריעה מרתקת לחודש אלול
|| עיקר עבודת חודש אלול: "לחייך ולדאוג לעלייתו של השני"

עומדים אנו לקראת ימי התשובה המשמשים ובאים, ורצינו להביא מעשה פלאי - הנותן אור וכיוון חדש לעיקר עבודתנו בימי הרחמים והסליחות, 'חודש אלול'.

"שאף על פי שהאדם נמצא במדרגה רוחנית הכי נעלית בכל השנה, והוא שרוי תחת אימת הדין הפרטית שלו! בכל זאת, מחויב הוא לנהוג בחברו ב'נחת רוח' ולא לנתק עצמו ממנהג דרך ארץ בסביבתו ובחבריו."

בספר "כוכבי אור" (עמ' נט) מביא ר' איצלה בלאעזר זצ"ל מעשה נורא ממורו ורבו הגאון רבי ישראל סלנטר זיע"א, וז"ל: "וסיפר לנו אדמו"ר זצוק"ל, כי עוד בטל ילדותו כאשר לימוד המוסר לקח לבבו ועשה עליו רושם להתבונן בדרכי יראת ה' - הנה פעם אחת בערב יום הכיפורים בהיותו הולך לבית מדרש להתפלל תפילת מעריב, והנה לקראתו איש אחד מגדולי היראים, פחד וחרדת הדין היה נראה וניכר על פניו ודמעתי על לחיו. אדמו"ר שאל אותו להגיד לו איזה דבר הנחוץ לזו? והאיש הירא מגודל עצבונו וחרדתו לא ענה אותו מאומה. אדמו"ר זצוק"ל אמר בזה הלשון: כאשר עברתי מעל פני האיש חשבתי בלבבי - מה הנני חייב ואשם כי אתה הינך ירא אלוקים ותפחד ותרעד מיום הדין, מה זה נוגע אלי?! הלא אתה מחויב להשיב אותי על שאלתי בנחת רוח, כי זהו מדרכי ההטבה וגמילות חסדים", עכ"ל. אותו האיש מגדולי היראים, לכאורה היה בטוח בעצמו שהוא נוהג במידת חסידות - כי הרי ימי התשובה הללו מחייבים אותו להיות שקוע כל

כולו בתוככי תחושת הפחד מאימת הדין, וממילא 'לא ענה אותו מאומה' - מרוב פחד הוא לא היה מסוגל לענות על שאלת ר' ישראל סלנטר. אך מייסד תנועת המוסר ר' ישראל סלנטר מזדעק עליו ואומר: "מה הנני חייב ואשם כי אתה הינך ירא אלוקים וכו' מה זה נוגע אלי והלא אתה מחויב להשיב אותי על שאלתי בנחת רוח".

ויסוד הדברים הוא מבהיל שאף על פי שהאדם נמצא במדרגה רוחנית הכי נעלית בכל השנה, והוא שרוי תחת אימת הדין הפרטית שלו! בכל זאת, מחויב הוא לנהוג בחברו ב'נחת רוח' ולא לנתק עצמו ממנהג דרך ארץ בסביבתו ובחבריו. והדברים אמורים גם כלפינו: שעלינו לזכור, שגם עם כל עבודת היום הקדוש לא נשכח לדאוג ולחשוב על חברנו - המחכה להארת פנים מאיתנו, ועל ילדינו המחכים לתשומת ליבנו. ועלינו ליתן את הלב לזה, שעם כל ההתעלות ועבודת היום הקדוש לא נשכח את הסובבים אותנו, ושהתעלותנו לא תפגום כהוא זה בהנהגותינו עם חברינו ובעלייתם שלהם - "כי זהו מדרכי ההטבה וגמילות חסד", והננו לא פחות מ'מחויבים בזה'.

למרות הדברים, יכולה לצוץ בעיה 'קטנה'; אדם מתחיל לבחון את עצמו במה הוא היה בסדר ובמה לא, והרי 'אין אדם רואה נגעים לעצמו' – הוא בסדר במאה אחוז – האחרים לא בסדר!

הפרשה פותחת בפסוק- "כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו ה' אלהיך בידך ושבת שבי".

הכלי יקר וכן החיד"א (נחל קדומים) שואלים - הפסוק פותח ביחיד וממשיך ברבים - כי תצא למלחמה על אויבך. כתוב אויבך, זה לא אויב יחיד אלא רבים, וההמשך ונתנו ה' אלוהיך, אם יש אויבים רבים, היה צ"ל ונתנם ה' אלהיך בידך, הם הרי אויבים רבים...

התשובה של שניהם אחת היא, כל אחד וסגנונו, כל אחד ורעיונו. כותבים לנו רבותינו שהפסוק הזה בא לרמוז על מלחמת היצר הרע. היצר הרע נקרא - 'אויבו מספר אחד של האדם'.

כך כותב לנו בעל חובת הלבבות בשער 'ייחוד המעשה', שצריך לדעת כי הקב"ה מבטיח לנו כי תצא למלחמה על אויבך - אם תחליט לצאת למלחמה, ונתנו ה' אלהיך בידך.

כך כותב רבינו יונה בתחילת ספרו (שערי תשובה) - והתבאר בתורה כי יעזור השם לשבים כאשר אין יד טבעם משגת. ויחדש בקרבם רוח טהור להשיג מעלות אהבתו - כאשר אדם רוצה לשוב בתשובה, כאשר אדם רוצה לצאת לקרב, הקב"ה ייתן לוסייעתא-דשמיא, שאין יד האדם משגת. יד בן-אדם רגיל, לא יכולה להגיע לזה, צריך סייעתא דשמיא מיוחדת לזה.

אומרת הגמרא (מסכת קידושין ל, ב. סוכה נב) - ואמר ר"ש בן לוי יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש המיתו שנאמר (תהילים לז-לב) צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו ואלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו שנאמר אלקים לא יעזבנו בידו.

צריך לדעת, שיצר הרע הוא מלאך ואנחנו בני-אדם, והקב"ה דורש מאיתנו להתמודד מול מלאך.

אומרת הגמרא (מסכת בבא-בתרא טז, א) - "יורד ומתעה ועולה ומרגיז נוטל רשות ונוטל נשמה ... אמר ר"ל הוא שטן הוא יצר הרע הוא מלאך המות...".

שנדע, שהקב"ה נתן לנו כוחות להתמודד מול מלאכים.

כותב חובת הלבבות (שער ייחוד המעשה, פרק ה) - חסיד אחד פגש באנשים שחזרו מן המלחמה עטורי תהילה וניצחון, והם היו זוחחי דעת, כל-כך מבסוטים מהניצחון. אמר להם - חזרתם מן המלחמה הקטנה, צפו למלחמה הגדולה. המלחמה מול יצר הרע, זו המלחמה הגדולה.

כותב לנו בעל חובת הלבבות - היצר הרע, הוא אויב אכזר מאין כמותו. כל אויב אחר, ברגע שתנחיל לו מפלה פעם אחת, הוא יעזוב אותך לכמה ימים. היצר הרע אין לו שום סנטימנטים לביזיונות. ניצחת אותו ב - 12:00 בצהריים, הוא חוזר ב- 12:15. ניצחת אותו ב- 12:15 הוא חוזר ב- 12:30. הוא לא מניח לך לרגע. זה אויב קשה ואכזר, הוא לא משאיר אף אחד, לא צעיר ולא זקן, לא עברין ולא צדיק, הוא נטפל לכל אחד, ומנסה עד הרגע האחרון, עד שהאדם עוצם את עיניו הוא מנסה לתפוס אותו.

לכן, ישנם אנשים שנוהגים לומר, בסדר הווידויים שלפני יום הכיפורים, שאם חס וחלילה תיטרף עלי השעה, 'הריני כברעכשיו מוסר מודעה, שאם חס וחלילה יצר הרע יפתה אותי להגיד דברים שלא צריכים להיאמר בשעת פטירת, לא תהיה להם שום משמעות...' למה ?

כי עד הרגע האחרון של האדם, היצה"ר מפתה אותו. הוא גוסס, תעזוב אותו ! לא... הוא לא עוזב אותו.

בשל המצב לא ניתן להשיג את העלון בכל הערים
בבתחילה, אלא בעיר פתח תקווה בלבד.

וכן ניתן למצוא את העלון באתרי העלונים, תורת
יוסף, אידישער ווינקל, ואתר דרשו.

עורך: אריאל שוורץ. הפצה: הפרשתון לשבתון. לקבלת
העלון במייל - merav_v2@walla.co.

הקדשה רגילה לשבוע בלבד: 7 ש. הקדשה לחודש: 25 ש

אם יש לכם סיפור מחזק או מוסר מרבותינו פרסמו אותו
כאן בעלון על מנת שיהיה לזיכוי הרבים (לשליחה:
merav_v2@walla.com) בברכת התורה, העורך.